



**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII  
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW  
SPOŁECZNYCH  
W GMINIE STRZELCE OPOLSKIE  
ZA LATA 2016 - 2020**

## WSTĘP

Z dniem 31 grudnia 2020 r. została zakończona realizacja „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce Opolskie, na lata 2016-2020. Strategia była przyjęta Uchwałą Nr XVII/137/15 Rady Miejskiej z dnia 30 grudnia 2015 r., na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Realizację Strategii przewidziano na okres 5 lat. Bezpośredni nadzór nad prawidłowym procesem wdrażania Strategii powierzono Burmistrzowi Strzelec Opolskich, a koordynowanie, monitorowanie i ewaluację Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich. Głównymi adresatami i podmiotami Strategii byli mieszkańcy Gminy Strzelce Opolskie. W realizację zadań ujętych w Strategii zaangażowane były różne instytucje, a w szczególności Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, Środowiskowy Dom Samopomocy, Strzelecka Spółdzielnia Socjalna, Centrum Integracji Społecznej, Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Barka”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Komenda Powiatowa Policji oraz inne lokalne organizacje pozarządowe.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jako strategiczny dokument, określała zasadnicze kierunki działania w odniesieniu do problemów społecznych i wyznaczała system działań w tym zakresie, podejmowanych przez Gminę w partnerstwie z innymi podmiotami. Stanowiła też dokument, w odniesieniu do którego konstruowane były lokalne programy profilaktyczne i naprawcze oraz projekty z zakresu polityki społecznej.

## CELE I ZADANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

W ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjęto cele szczegółowe i zadania, poprzez realizację których założono osiągnięcie celu strategicznego.

Misja Strategii, była sformułowana następująco:

**Gmina Strzelce Opolskie stwarza mieszkańcom możliwość rozwoju, przeciwdziała zjawisku marginalizacji i wykluczenia społecznego.**

Cel Główny Strategii:

**Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz wyrównywanie poziomu życia mieszkańców gminy.**

Dla potrzeb realizacji celu głównego, ustalono trzy cele strategiczne. Każdy cel strategiczny zawierał z kolei cele operacyjne oraz kierunki działań.

### **Cel strategiczny I - Umocnienie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny**

#### **Cele operacyjne:**

1. Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie m.in. przez wsparcie psychologiczne, prawne, socjalne, asystenta rodziny.

2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.
3. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.

#### **Kierunki działań do celu operacyjnego 1:**

1. Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo, polegającej na: diagnozie deficytów w zakresie ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci, ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym.
2. Szerszy dostęp do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego dla rodzin naturalnych, zastępczych, a również terapii rodzinnej.
3. Materialne wspieranie rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.
4. Zapewnienie rodzinom tego wymagającym wsparcia asystenta rodziny i rodziny wspierającej.
5. Opracowanie i realizacja „Gminnego Programu Wspierania Rodziny”.
6. Opracowanie i realizacja „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.”

#### **Kierunki działań do celu operacyjnego 2:**

1. Rozwój sieci świetlic, działających w poszczególnych miejscowościach, oferujących pomoc dzieciom z rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi poprzez: dożywianie, właściwą opiekę pedagogiczną, pomoc w rozwiązywaniu trudności szkolnych, możliwość konstruktywnego spędzania czasu wolnego, nabywanie przez dzieci różnych umiejętności społecznych koniecznych do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.
2. Zapewnienie bezpłatnej lub taniej opieki nad dziećmi dla pracujących oraz podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe osób samotnie wychowujących dzieci – podjęcie działań w kierunku zwiększenia dostępu do żłobków.
3. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich poprzez: organizowanie i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole, zapewnienie odzieży i wyposażenia w artykuły szkolne, organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego oraz organizowanie akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dzieciom.
4. Organizowanie dla rodziców i ich dzieci różnych form edukacji z wykorzystaniem istniejącego systemu szkolnego oraz tworzenie systemu poradnictwa.
5. Wspieranie działań mających na celu tworzenie na terenie gminy mieszkań przeznaczonych w szczególności dla rodzin w kryzysie, samotnych matek i osób pozbawionych dachu nad głową.
6. Podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie.

#### **Kierunki działań do celu operacyjnego 3:**

1. Podnoszenie kwalifikacji pracowników do pracy z rodziną.
2. Tworzenie interdyscyplinarnych zespołów specjalistów do spraw interwencji w sytuacjach zagrażających dzieciom i młodzieży.

3. Rozwój nowych form działań osłonowo - aktywizujących na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
4. Tworzenie i wdrażanie programów w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne, zwiększanie dostępności istniejących na terenie gminy obiektów sportowych i ich wyposażenie w sprzęt sportowy.
6. Zacieśnienie więzi pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami społecznymi w realizacji pomocy dziecku i rodzinie.
7. Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.
8. Rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, spartakiad – nawiązanie współpracy w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi i samorządowymi.
9. Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.

#### **Cel strategiczny II – Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.**

##### **Cele operacyjne:**

1. Usprawnianie osób niepełnosprawnych i seniorów poprzez ich aktywizację społeczno-zawodową
2. Pomoc osobom dotkniętym i zagrożonym problemami bezrobocia.
3. Rozwijanie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
4. Pomoc osobom bezdomnym - realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Bezdomności w Gminie Strzelce Opolskie.

##### **Kierunki działań do celu operacyjnego 1:**

1. Monitoring i analiza potrzeb mieszkańców będących w wieku poprodukcyjnym oraz osób niepełnosprawnych.
2. Zapewnienie osobom starszym i niepełnosprawnym w miejscu zamieszkania pełnego zakresu wsparcia mającego na celu utrzymanie tych osób w ich środowisku społecznym poprzez: propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia, ułatwienie kontaktu z placówkami służby zdrowia, rozwijanie bazy rehabilitacyjnej, uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, rozwijanie usług opiekuńczych, w szczególności poprzez podnoszenie kwalifikacji kadry, co wpłynie na jakość świadczonych usług, oraz świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych.
3. Rozwój pracy socjalnej i działań na rzecz integracji społecznej i partycypacji osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym, m.in. poprzez opracowywanie projektów socjalnych promujących integrację społeczną.
4. Wsparcie materialne dla osób w podeszłym wieku, samotnych i niepełnosprawnych.

5. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, w tym organizowanie cyklicznych spotkań integracyjnych, zaspokajanie potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych.
6. Budowa mieszkań wspomaganych.
7. Wsparcie osób zaburzonych i chorych psychicznie w samodzielnym funkcjonowaniu na terenie gminy w szczególności poprzez opiekę medyczną, poradnictwo socjalne i pomoc materialną.
8. W przypadku wyczerpania wszystkich możliwości zapewnienia opieki w środowisku, umieszczenie osób wymagających całodobowej opieki w zakładach opiekuńczo-leczniczych lub w domach pomocy społecznej.

#### **Kierunki działań do celu operacyjnego 2:**

1. Wpływ na zmniejszanie negatywnych skutków bezrobocia poprzez systematyczne wsparcie finansowe i rzeczowe Ośrodka Pomocy Społecznej.
2. Świadczenie pracy socjalnej dla osób bezrobotnych (ze szczególnym oddziaływaniem na bezrobotne kobiety), zachęcające do poszukiwania zatrudnienia. W szczególności należy dążyć do udzielenia im wszechstronnej pomocy w zakresie: poradnictwa i zapoznania z aktywnymi technikami poszukiwania pracy.
3. Rozwijanie nowych form współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia na terenie gminy, obejmującej m.in. upowszechnianie ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach i kursach umożliwiających zmianę kwalifikacji zawodowych, organizowanie stażów absolwenckich i przygotowania zawodowego, robót publicznych i prac społecznie użytecznych.
4. Systematyczne doszkąłcanie pracowników socjalnych w zakresie wdrażania instrumentów w pracy socjalnej – kontraktów socjalnych.
5. Tworzenie na terenie gminy sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.
6. Pogłębienie sprzyjającego klimatu dla organizacji pozarządowych mogących utworzyć spółdzielnie socjalne itp.
7. Współdziałanie w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.
8. Monitoring ofert programowych mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia, w szczególności wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.

#### **Kierunki działań do celu operacyjnego 3:**

1. Ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach dotyczących nadużywania alkoholu, narkotyków.
3. Zwiększenie stosownych form profilaktyki alkoholowej i narkotykowej kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
4. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu i innych substancji uzależniających.
5. Zwiększanie świadomości społeczności lokalnej, w szczególności osób młodych, odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek.

**Cel strategiczny III** – Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

**Cele szczegółowe:**

1. Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnik integracji lokalnej.
2. Rozszerzanie współpracy pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami rządowymi i samorządowymi.

**Kierunki działań do celu operacyjnego 1:**

1. Systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych.
2. Systematyczne doszkalać pracowników socjalnych.
3. Doskonalenie systemu informacyjnego o możliwościach udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańcom gminy, m.in. poprzez Internet.
4. Stałe i systematyczne doskonalenie jakości pracy ośrodka pomocy społecznej

**Kierunki działań do celu operacyjnego 2:**

1. Propagowanie idei samopomocy i obywatelskiego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.
2. Rozwijanie ruchu pozarządowego na terenie gminy poprzez uczestnictwo w szkoleniach dla liderów.
3. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi o działalności ponadlokalnej i ogólnopolskiej poprzez zaprezentowanie im walorów i możliwości samorealizacji na terenie gminy.
4. Udzielanie wsparcia organizacyjnego, lokalowego powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe.
5. Zwiększenie koordynacji działań organizacji pozarządowych już funkcjonujących na terenie gminy poprzez systematyczny przepływ informacji o podejmowanych inicjatywach, regularne spotkania oraz wymianę doświadczeń.
6. Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

## **WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ STRATEGII**

Efekt i poziom zrealizowanych celów i zadań podlega ocenie za pomocą ustalonych wskaźników odzwierciedlających wartości zakładane do osiągnięcia. Wskaźnikami takimi są między innymi:

1. W kwestii dotyczącej ludności:
  - przyrost naturalny na 1.000 osób,
  - saldo migracji na 1.000 osób.
2. W kwestii rynku pracy:
  - udział zarejestrowanych bezrobotnych w ogólnej liczbie czynnych zawodowo,
  - udział bezrobotnych do 30. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych.
3. W kwestii dochodów i wydatków ludności:
  - dochody na 1 osobę w podstawowych typach gospodarstw domowych,
  - odsetek osób żyjących w ubóstwie,

- udział gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację jako złą lub bardzo złą.
4. W kwestii oświaty i wykształcenia:
- liczba ludności z wykształceniem wyższym na 1.000 osób w wieku 25 lat i więcej,
  - liczba ludności z wykształceniem co najmniej średnim na 1.000 osób w wieku 20 lat i więcej.
5. Instrumenty polityki społecznej i wskaźniki, za pomocą których cele mogą być osiągnięte lub które mogą wspomagać procesy osiągnięcia celów. Są to m.in. procentowe wskaźniki :
- liczby osób dotkniętych problemami alkoholowymi korzystających z pomocy w tym zakresie w stosunku do osób dotkniętych innymi problemami,
  - liczby młodzieży wyedukowanej w zakresie zagrożeń alkoholowych w stosunku do ogólnej liczby młodzieży w gminie,
  - liczby młodzieży wyedukowanej w zakresie zagrożeń związanych z narkotykami w stosunku do ogólnej liczby młodzieży w gminie,
  - liczby osób dotkniętych problemami narkomanii korzystających z pomocy w tym zakresie w stosunku do osób dotkniętych innymi problemami,
  - liczby osób dotkniętych problemami ubóstwa korzystających z pomocy w tym zakresie w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców,
  - liczby osób dotkniętych problemem niepełnosprawności korzystających z pomocy w tym zakresie w stosunku do ogólnej liczby osób dotkniętych tymi problemami.

Wymienione wskaźniki są w większości dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych pomocy społecznej.

### Wskaźnik przyrostu naturalnego

Liczba ludności w latach 2016 - 2020:

- 2016 r. - 29 516
- 2017 r. - 29 288
- 2018 r. - 29 085
- 2019 r. - 28 840
- 2020 r. - 28 453

Rok	Liczba zgonów	Liczba urodzeń	Przyrost naturalny
2016	358	285	-73
2017	370	282	-88
2018	378	288	-90
2019	366	282	-84
2020	469	240	-229

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Strzelcach Opolskich

Przyrost naturalny w Gminie Strzelce Opolskie jest na bardzo niskim poziomie. Od kilku lat przyjmuje wartości ujemne. Zdecydowany spadek przyrostu naturalnego nastąpił w roku 2020. Niewątpliwie jest on skutkiem dużej umieralności osób z powodu pandemii COVID-19. Utrzymywanie się tego trendu, może mieć w przyszłości negatywne skutki gospodarcze, jak i społeczne.

### **Wskaźnik rynku pracy** (źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Opolskich)

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, dla gminy Strzelce Opolskie na koniec 2020 r. wynosiła 684 osoby w tym 352 kobiety. W 2019 r. było 606 bezrobotnych w tym 343 kobiety.

Udział zarejestrowanych bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców w 2020 r. wyniósł – 2,40 % (684 bezrobotnych, 28453 mieszkańców). W roku 2019 było to 2,15 % (620 bezrobotnych, 28840 mieszkańców).

Dokonując analizy bezrobotnych według wieku należy stwierdzić, iż w końcu 2020 roku największa liczba bezrobotnych w Gminie była w wieku 25-34 lat. Jest to 175 osób, co stanowi 25,58 % ogółu bezrobotnych. Również niekorzystnie wygląda sytuacja ludzi w wieku 35-44 lat. Stanowią oni 22,95 % ogółu bezrobotnych. Liczby bezwzględne oraz udział procentowy bezrobotnych według wieku przedstawia się następująco:

- zarejestrowani bezrobotni w wieku 18-24 r.ż. – 83, co stanowi 12,13 % ogółu bezrobotnych
- zarejestrowani bezrobotni w wieku 25-34 r.ż. – 175, co stanowi 25,58 % ogółu bezrobotnych
- zarejestrowani bezrobotni w wieku 35-44 r.ż. – 157, co stanowi 22,95 % ogółu bezrobotnych
- zarejestrowani bezrobotni w wieku 45-54 r.ż. – 123, co stanowi 17,98 % ogółu bezrobotnych
- zarejestrowani bezrobotni w wieku 55- 59 r.ż.- 92, co stanowi 13,45 % ogółu bezrobotnych
- zarejestrowani bezrobotni w wieku 60 r.ż. i więcej – 54, co stanowi 7,89 % ogółu bezrobotnych

### **Wskaźnik dochodów i wydatków**

Na dzień 31-12-2018 przeciętne miesięczne wynagrodzenie w Gminie Strzelce Opolskie wynosiło 4.050 zł, i było mniejsze w stosunku do województwa opolskiego (4.379 zł) i mniejsze w stosunku do kraju (4.835 zł).

Z przeprowadzanych ankiet wynika, że mieszkańcy Gminy, w skali: bardzo dobra, dobra, zła, bardzo zła, w zdecydowanej większości swoją sytuację dochodową oceniają jako dobrą. Sytuację jako złą i bardzo złą, oceniły tylko osoby z gospodarstw domowych utrzymujących się z niezarobkowych źródeł dochodu.

Wśród osób pozostających w rodzinie utrzymujących się z pracy zarobkowej, największą grupę stanowią pracownicy osiągający dochody od 1.501 zł do 2.500 zł.

Wśród osób samotnych utrzymujących się z pracy zarobkowej największą grupę stanowią pracownicy osiągający dochody powyżej 2.501 zł.

Wśród osób pozostających w rodzinie, utrzymujących się ze świadczeń emerytalno-rentowych największą grupę stanowią emeryci i renciści osiągający dochody na osobę w przedziałach od 1.001 zł do 1.500zł (około 30 %) i od 1.501zł do 2.500zł (około 30 %).



Wśród osób pozostających w rodzinie, utrzymujących się z gospodarstwa rolnego największą grupę stanowią rolnicy osiągający dochody na osobę w przedziałach od 801 zł do 1.000 zł, i powyżej 3.001 zł.

Wśród osób pozostających w rodzinie, utrzymujących się z niezarobkowych źródeł dochodu największą grupę stanowią respondenci osiągający dochody na osobę w przedziałach 515 zł – 800 zł i do 514 zł.

### **Wskaźnik oświaty i wykształcenia**

Według stanu na koniec grudnia 2018 roku 6 172 mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie było w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 3032 kobiet oraz 3140 mężczyzn). Jak wynika natomiast z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 11,5% ludności Gminy Strzelce Opolskie posiada wykształcenie wyższe, 1,9% wykształcenie policealne, 8,7% średnie ogólnokształcące, a 16,5% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 32,2% mieszkańców, gimnazjalnym 5,6%, natomiast 22,6% podstawowym ukończonym. 1,1% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa opolskiego mieszkańcy Gminy Strzelce Opolskie mają niższy poziom wykształcenia.

### **Inne procentowe wskaźniki:**

- liczba osób dotkniętych problemami alkoholowymi korzystających z pomocy w stosunku do osób dotkniętych innymi problemami – 3,41 %.
- liczba młodzieży wyedukowanej w zakresie zagrożeń alkoholowych w stosunku do ogólnej liczby młodzieży w gminie – 66,89 %.
- liczba młodzieży wyedukowanej w zakresie zagrożeń związanych z narkotykami w stosunku do ogólnej liczby młodzieży w gminie – 63,62 %.
- liczba osób dotkniętych problemami ubóstwa korzystających z pomocy w tym zakresie w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców – 0,27%.

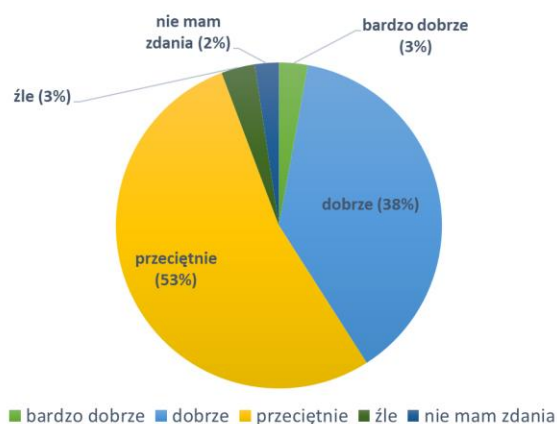
### **WYNIKI ANKIET PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY**

Dla potrzeb monitorowania realizacji Strategii były corocznie przeprowadzane ankiety wśród mieszkańców Gminy. Ostatnie badania przeprowadzono w IV kwartale 2020 r.

Wybrane pytania zawarte w ankiecie oraz udzielone odpowiedzi, przedstawiają poniższe grafiki.

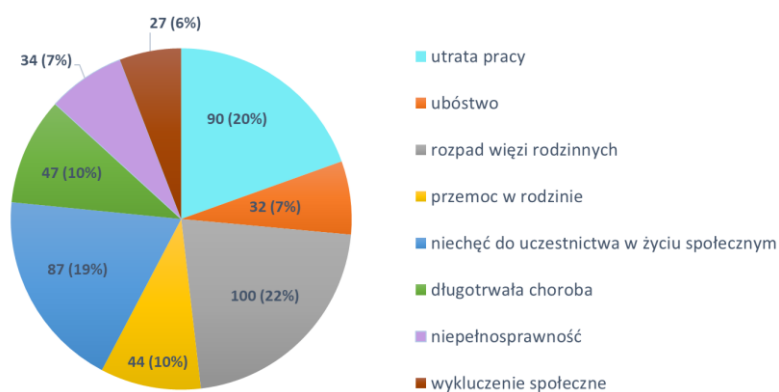
Pytanie 1. Jak ocenia Pani/Pan aktualne warunki życia mieszkańców gminy?

<b>Ilość udzielonych odpowiedzi</b>	
bardzo dobrze	6
dobrze	80
przeciętnie	112
źle	7
nie mam zdania	5



Pytanie 2. Jakie problemy społeczne dotyczące rodzin, uważa Pani/Pan za najważniejsze na terenie gminy? (proszę wybrać minimum dwie odpowiedzi)

	Ilość udzielonych odpowiedzi
utrata pracy	90
ubóstwo	32
rozpad więzi rodzinnych	100
przemoc w rodzinie	44
niechęć do uczestnictwa w życiu społecznym	87
długotrwała choroba	47
niepełnosprawność	34
wykluczenie społeczne	27



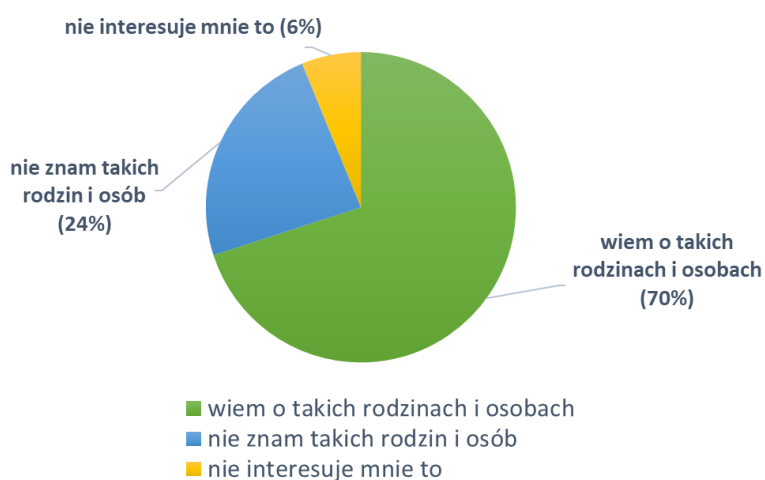
Pytanie 3. Czy według Pani/Pana gminny system pomocy społecznej przeciwdziała wykluczeniu społecznemu rodzin i osób?

	Ilość udzielonych odpowiedzi
tak	58
nie	50
nie mam zdania	102



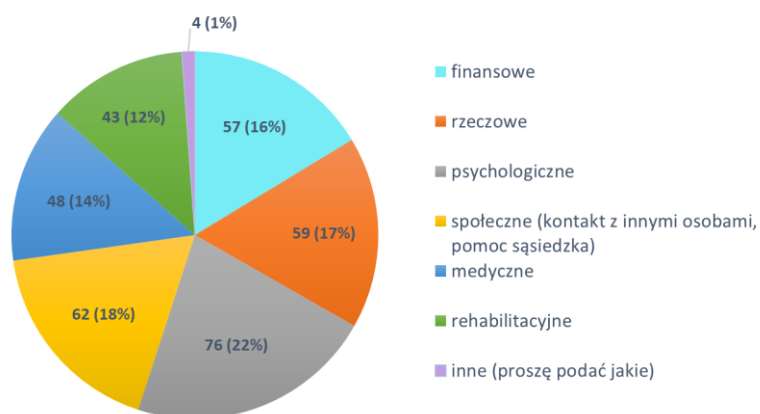
Pytanie 4. Czy w Pani/Pana najbliższym otoczeniu znajdują się rodziny, osoby wymagające pomocy i wsparcia?

	Ilość udzielonych odpowiedzi
wiem o takich rodzinach i osobach	147
nie znam takich rodzin i osób	50
nie interesuje mnie to	13



Pytanie 5. Jakie wsparcie w Pani/Pana opinii może pomóc rodzinie i osobom będącym w kryzysie?

	Ilość udzielonych odpowiedzi
finansowe	57
rzeczowe	59
psychologiczne	76
społeczne, (kontakt z innymi osobami, pomoc sąsiedzka)	62
medyczne	48
rehabilitacyjne	43
inne (proszę podać jakie)*	4

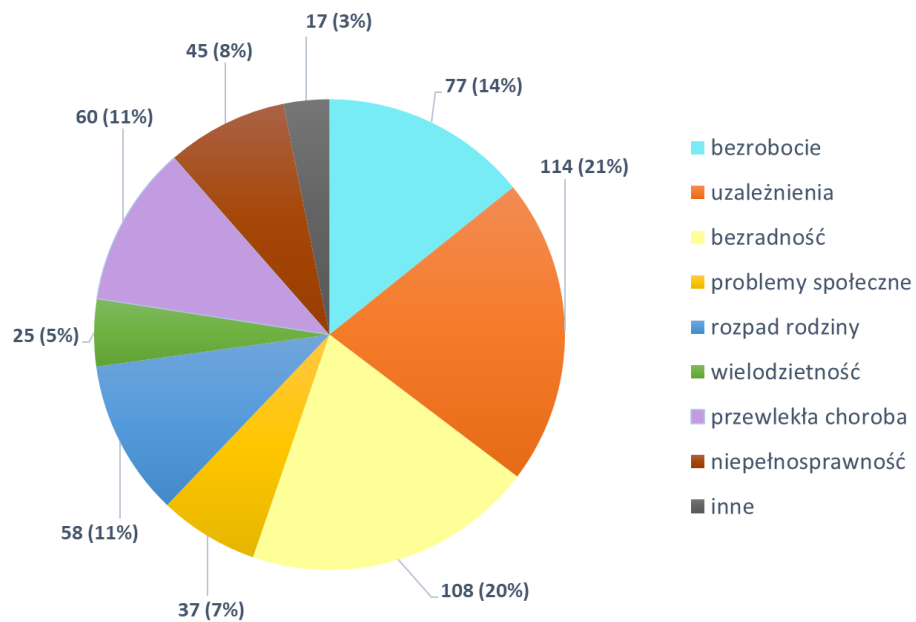


\*Inne, wymieniane przez respondentów formy wsparcia:

	Ilość udzielonych odpowiedzi
doradztwo i aktywne prowadzenie rodzin do momentu wyjścia z kryzysu	1
znalezienie pracy	1
wizytowanie i monitorowanie w terenie, a nie zza biurka	1
zobowiązywać ludzi do pracy	1

Pytanie 6. Jakim zdaniem Pani/Pana są przyczyny ubóstwa wśród rodzin i osób w gminie? (proszę wybrać minimum dwie odpowiedzi)

	Ilość udzielonych odpowiedzi
bezrobocie	77
uzależnienia	114
bezradność	108
problemy społeczne	37
rozpad rodziny	58
wielodzietność	25
przewlekła choroba	60
niepełnosprawność	45
inne*	17

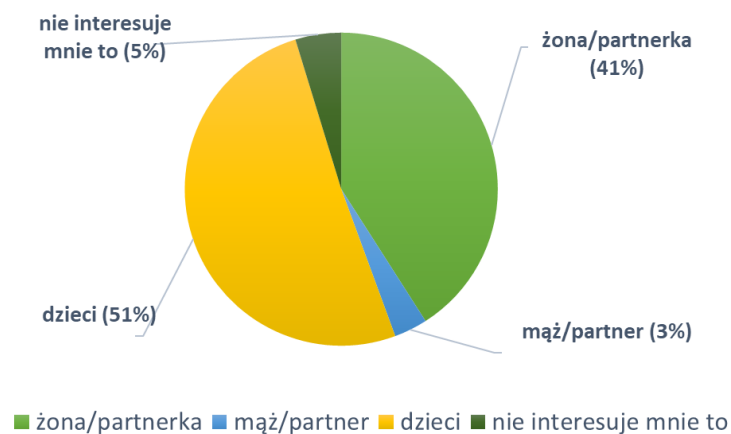


\*Inne, wymieniane przez respondentów przyczyny ubóstwa:

	Ilość udzielonych odpowiedzi
niskie płace/wynagrodzenia	2
niechęć do pracy	4
niezaradność życiowa	1
pokoleniowe nierówność	1
liczenie na pomoc innych bez własnego zaangażowania	1
lenistwo	5
wyczerpana bezzadność	2
brak dostępu do urzędu pracy, służby zdrowia, PKS	1

Pytanie 7. Kto według Pani/Pana najczęściej doświadcza przemocy w rodzinie?

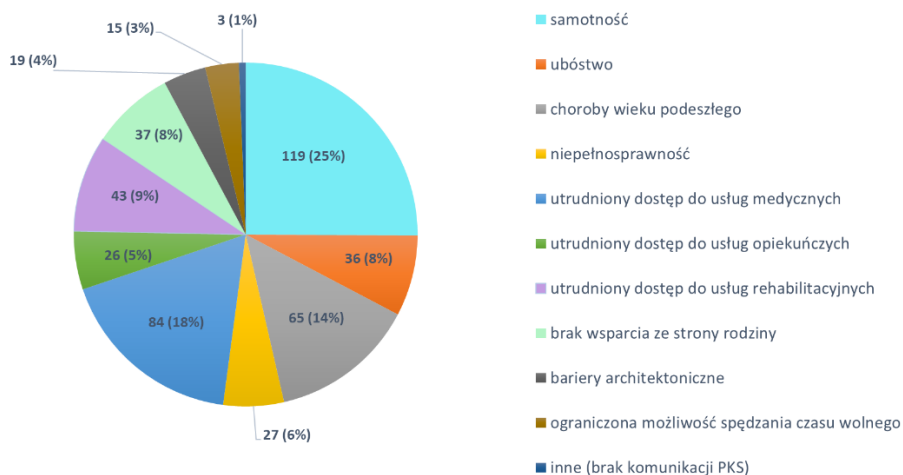
	Ilość udzielonych odpowiedzi
żona/partnerka	95
mąż/partner	8
dzieci	118
nie interesuje mnie to	11



Pytanie 8. Z jakimi problemami najczęściej w Pani/Pana opinii spotykają się osoby starsze i niepełnosprawne w naszej gminie?

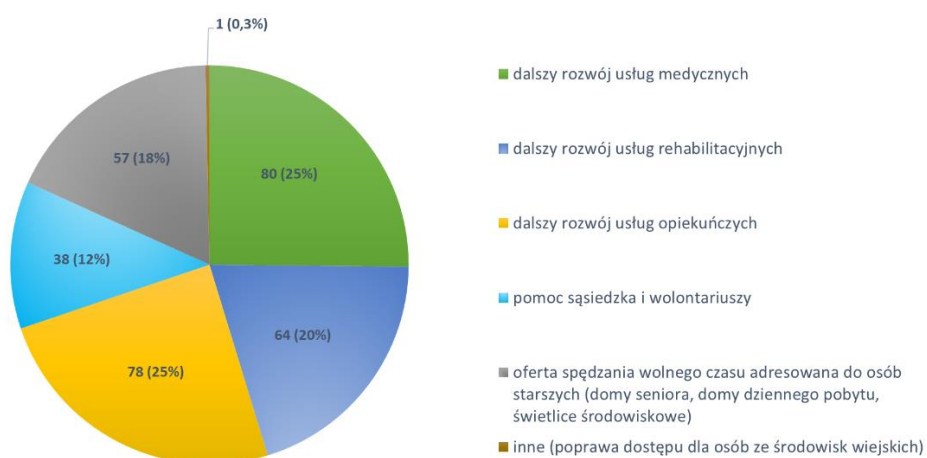
#### Ilość udzielonych odpowiedzi

samotność	119
ubóstwo	36
choroby wieku podeszłego	65
niepełnosprawność	27
utrudniony dostęp do usług medycznych	84
utrudniony dostęp do usług opiekuńczych	26
utrudniony dostęp do usług rehabilitacyjnych	43
brak wsparcia ze strony rodziny	37
bariery architektoniczne	19
ograniczona możliwość spędzania czasu wolnego	15
inne (brak komunikacji PKS)	3



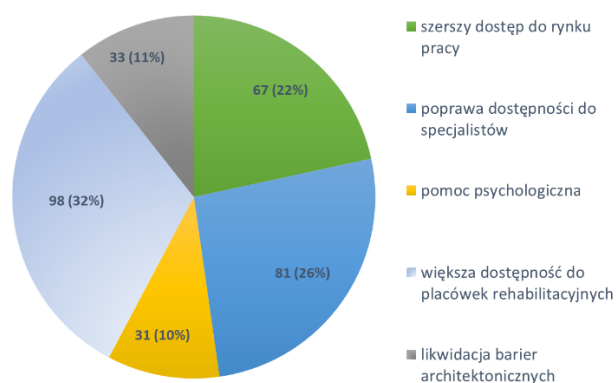
Pytanie 9. Jakie działania w Pani/Pana opinii mogłyby poprawić sytuację osób starszych?

	Ilość udzielonych odpowiedzi
dalszy rozwój usług medycznych	80
dalszy rozwój usług rehabilitacyjnych	64
dalszy rozwój usług opiekuńczych	78
pomoc sąsiedzka i wolontariuszy	38
oferta spędzania wolnego czasu adresowana do osób starszych (domy seniora, domy dziennego pobytu, świetlice środowiskowe)	57
inne (poprawa dostępu dla osób ze środowisk wiejskich)	1



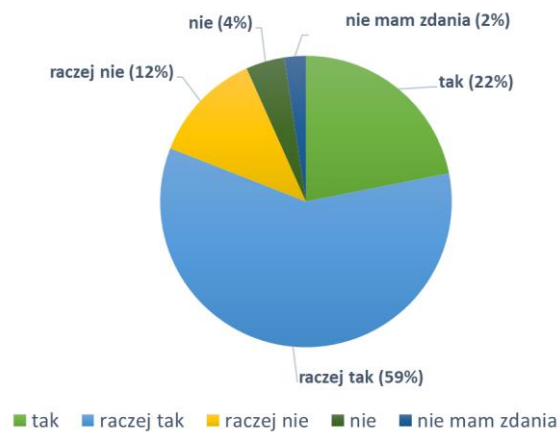
Pytanie 10. Jakie działania w Pani/Pana opinii mogłyby poprawić sytuację osób niepełnosprawnych?

	Ilość udzielonych odpowiedzi
szerszy dostęp do rynku pracy	67
poprawa dostępności do specjalistów	81
pomoc psychologiczna	31
większa dostępność do placówek rehabilitacyjnych	98
likwidacja barier architektonicznych	33



Pytanie 11. Czy Pani/Pan czuje się bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

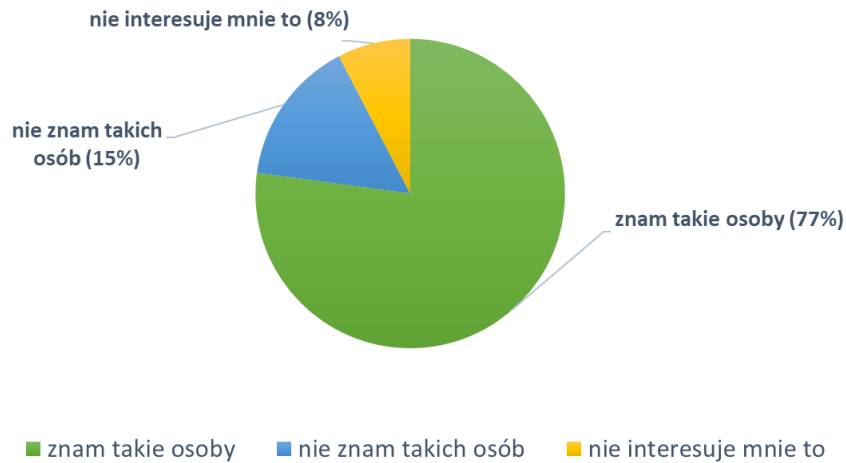
Ilość udzielonych odpowiedzi	
tak	46
raczej tak	124
raczej nie	26
nie	9
nie mam zdania	5



Pytanie 12. Czy znane są Pani/Panu osoby będące bez pracy i trwale bezrobotne?

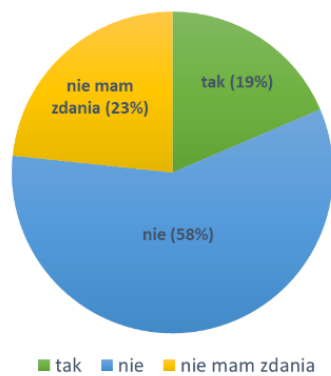
Ilość udzielonych odpowiedzi	
znam takie osoby	162
nie znam takich osób	32
nie interesuje mnie to	16





Pytanie 13. Czy osoby niepracujące w Pani/Pana opinii są zainteresowane zatrudnieniem i aktywnie poszukują pracy?

Ilość udzielonych odpowiedzi	
tak	39
nie	122
nie mam zdania	49



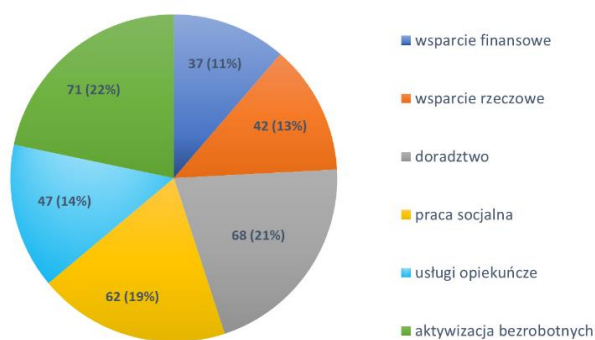
Pytanie 14. Czy według Pani/Pana oferta wsparcia ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej jest wystarczająca?

Ilość udzielonych odpowiedzi	
tak	62
nie	57
nie mam zdania	91



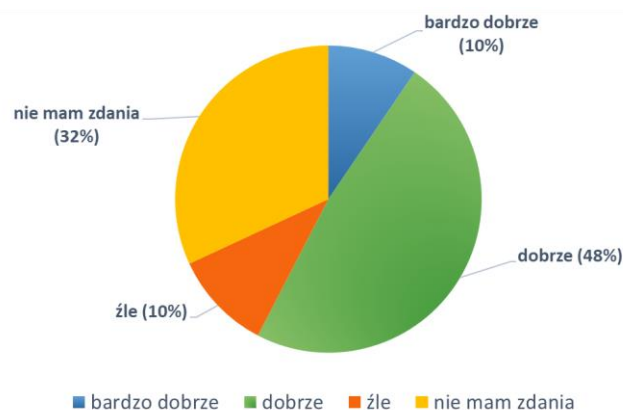
Pytanie 15. Jaką według Pani/Pana formę wsparcia powinien oferować Ośrodek Pomocy Społecznej?

Ilość udzielonych odpowiedzi	
wsparcie finansowe	37
wsparcie rzeczowe	42
doradztwo	68
praca socjalna	62
usługi opiekuńcze	47
aktywizacja bezrobotnych	71



Pytanie 16. Jak Pani/Pan ocenia pracę pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej?

Ilość udzielonych odpowiedzi	
bardzo dobrze	20
dobrze	101
źle	22
nie mam zdania	67



Pytanie 17. Jakie działania według Pani/Pana powinna podjąć gmina, aby ograniczać obszary problemów społecznych?

Pytanie miało charakter otwarty co sprawiło, że respondenci wymienili aż 76 obszarów ale znaczna ich część nie mieści się w kategorii problemów społecznych. Wskazane obszary, mieszczące się w kategorii problemów społecznych, to m. in.:

- budowanie mieszkań socjalnych, zakładów opiekuńczo-leczniczych,
- praca z bezdomnymi,
- pomoc osobom opiekującym się osobami niepełnosprawnymi,
- lepszy dostęp do przychodni, lepszy dostęp do specjalistów medycyny,
- pomoc w poszukiwaniu pracy dla osób długo bezrobotnych,
- pomoc rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym,
- rozwój mieszkalnictwa,
- większa liczba wyszkolonych pracowników co przełoży się na czas, zaangażowanie i jakość pomocy świadczonej potrzebującym,
- starać się o mieszkańców gminy szczególnie na wioskach gdyż tam mieszka najwięcej ludzi ubogich starszych potrzebujących pomocy finansowej medycznej jak i bezpieczeństwa,
- szerszy dostęp do specjalistów i placówek medycznych,
- aktywizacja bezrobotnych,
- pomoc osobom starszym schorowanym (często bagatelizuje się ich dolegliwości zrzucając wszystko na podeszły wiek),
- problem depresji osób starszych osamotnionych pozostawionych samym sobie, często takie osoby nie wiedzą gdzie szukać pomocy,
- częstsze wywiady i faktyczne ocenianie sytuacji finansowych mieszkańców w szczególności rodzin z osobami niepełnosprawnymi i chorującymi przewlekłe a następnie ocenienie jaka forma pomocy byłaby najbardziej przydatna tejże konkretnej grupie osób. Jak również organizowanie więcej wolontariatów,

- wspierać małe miejscowości i ich mieszkańców, zwiększyć dostęp do usług rehabilitacyjnych i medycznych,
- rozszerzenie rynku pracy,
- wsparcie opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych i samotnych,
- doświetlenie ulic na wsi, zwiększenie dostępu do usług medycznych na wsi,
- ogólnie pojęta edukacja społeczna od przedszkolaka do staruszka w temacie współżycia społecznego i rodzinnego,
- pomoc na wszystkich płaszczyznach osobom potrzebującym np. samotnej matce, darmowe przedszkole i przede wszystkim miejsce w tym przedszkolu dla jej dziecka by mogła pójść do pracy.

## PODSUMOWANIE

Wyniki przeprowadzanych badań odzwierciedlały zakres realizacji celów Strategii. Ośrodek Pomocy Społecznej jak i inni wykonawcy Strategii, podejmowali różne działania mające na względzie realizację założonych celów operacyjnych. Do działań tych należy zaliczyć:

- Wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie m.in. przez wsparcie psychologiczne, prawne, socjalne, asystenta rodziny.
- Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.
- Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
- Rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną, wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych.
- Pomoc dla osób niepełnosprawnych i seniorów.
- Pomoc osobom dotkniętym i zagrożonym problemami bezrobocia.
- Rozwijanie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
- Zwiększanie świadomości społeczności lokalnej, w szczególności osób młodych, odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek.
- Rozwój pracy socjalnej i działań na rzecz integracji społecznej i partycypacji osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym, m.in. poprzez opracowywanie projektów socjalnych promujących integrację społeczną.
- Poszerzanie współpracy pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami samorządowymi.
- Doskonalenie systemu informacyjnego o możliwościach udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańcom gminy.
- Systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych.
- Systematyczne doszkalać pracowników pomocy społecznej.

Z prowadzonego monitoringu i ewaluacji wynika, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w latach 2016-2020 przebiegała prawidłowo. Jej zasługą jest między innymi, że:

- Rodziny tego wymagające, mają zapewnione wsparcie asystenta rodziny. Liczba rodzin objęta asystenturą waha się w granicach 30.
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny znajdujący się w budynku Środowiskowego Domu Samopomocy, na bieżąco udziela wsparcia osobom potrzebującym, w formie: porad psychologicznych, porad terapeutycznych dot. uzależnień, porad dla osób doświadczających przemocy, porad prawnych. Łącznie w ciągu roku, udziela się porad w przedziale od 660 do 730.
- W ramach realizacji wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” pomocą obejmuje się co roku ponad 200 osób (w 2020 r. było to 239 osób, w roku 2019 – 274 osoby), z tego dzieci i uczniów (przedszkola i szkoły) korzystało z Programu w roku 2020 – 83, a w roku 2019 - 100.
- Ze świadczeń rodzinnych średnio na miesiąc korzysta około 1.250 rodzin.
- Wsparciem w ramach programu 500+, objętych jest około 4.800 dzieci.
- Ze wsparcia w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzysta około 100 osób.
- Aktywnie działa Klub „Senior+”. Z różnorodnych zajęć korzysta około 45 seniorów.
- Corocznie realizowane są prace społecznie użyteczne. Bierze w nich udział każdorazowo około 35 – 40 osób bezrobotnych, które wypracowują w ciągu roku około 7.000 godzin.
- Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej są objęci systemem doksztalcenia, dzięki czemu co roku wielu pracowników bierze udział w licznych szkoleniach.
- Istnieje rozwinięta współpraca z organizacjami pozarządowymi, wśród których dominującą jest współpraca ze Stowarzyszeniem Pomocy Wzajemnej „Barka”. W ramach współpracy i Partnerstwa Lokalnego są organizowane różne przedsięwzięcia. Zaliczyć do nich można m. in. organizację Światowego Dnia Ubogich. Imprezy mogą się odbywać dzięki wsparciu przedsiębiorców i ludzi, którym nie jest obojętny los potrzebujących.
- Od wielu lat (wyłączając rok 2020 ze względu na pandemię COVID-19) organizowane są bożonarodzeniowe spotkania opłatkowe, spotkania z okazji Świąt Wielkanocnych, święta Dnia Babci i Dziadka, Święta Białej Laski itp.
- Realizowane były programy edukacyjne, jak na przykład: „Zachowaj trzeźwy umysł” oraz „Postaw na rodzinę”.
- Na terenie gminy działają Klub Terapeutyczny „Arka” oraz Świetlica „Źródło” dla dzieci szkół podstawowych. Świetlica „Przedwiośnie” dla młodzieży.
- Organizowane były półkolonie w okresie letnim i zimowym oraz wyjazdy na obozy terapeutyczne, i festyny dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Można uznać, że realizacja celów ujętych w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce Opolskie”, która obowiązywała w latach 2016-2020, i podejmowane w ich ramach działania względem rodziny, osób starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych, samotnych, i innych

wymagających wsparcia czyli rozwiązywanie problemów społecznych dotyczących dane grupy społeczne, były skuteczne. Nie mniej jednak dalsze działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Gminy są konieczne, dlatego będą one z jednej strony kontynuowane ale z drugiej też poszerzane ze względu na nowe wezwania, a ich wyznacznikiem będzie realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzelce Opolskie na lata 2021-2026, która została przyjęta przez Radę Miejską w Strzelcach Opolskich Uchwałą Nr XXXII/273/2021 z dnia 27 stycznia 2021 r.